

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 10.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Vasa 6 19.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 16 Maj 1900.

Expedition: Kungstensgatan 56.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspis 20 öre pr petitrad.

20:e Årg.

Carl Millöcker.

Den siste kvarlevande af Wiens världsberömda operettkomponist-triumvirat — Strauss, Suppé, Millöcker — skattade åt förgängelsen med sistlidna århundradets sista dag. Den 31 dec. 1899 afled nämligen Carl Millöcker i Wien, knappt sju månader efter Johan Strauss' frånfälle och fyra år efter Suppés. »Läderlappen» »Boccaccio» och »Tiggarestudenten», bilda ett klöfverblad af verk i den glada operettgenren, som nog ej på länge skall förvissna och helt säkert skall öfverleva de Offenbachska parodierna, hvilka i vår tid förefalla allt för varietéartade. Operetten har efter Offenbach genom de ofvannämnda Wienerkomponisterna börjat aflägsna sig mer och mer från den frivola genren och närmast sig den komiska operan. Nyligen har man också fått bevittna, att den hittills mindre väl ansedda operetten i Tyskland tagit dess främsta hofteatrar i besittning, då efter Strauss' död hans operett »Läderlappen» å dem uppförts med första rangens artister; märkligt nog, om också ett undantagsfall, såsom bevis för att äfven operettens mästare finna ett rättvist uppskattande af sina musikaliska förtjenster.

Carl Millöcker föddes i Wien den 29 april 1842. Musiken var hans fröjd redan i gossåren. Han hade kommit öfver en flöjt, som han ifrigt trakterade, men instrumentet var af så jämmerlig beskaffen-

het, att det gjorde grannarne förtviflade, hvarför de öfvertalade hans far, en fattig guldarbetare, att skaffa honom en riktig flöjt. Gossens förtjusning, då han fick denna, var obeskriflig. Under ledning af en lärare gjorde han nu stora framsteg och ingen kunde sedan förhindra honom att blifva musiker. Fadern fick alltså skicka den 12-årige gossen till konservatoriet och där väckte han prof. Ziehrers uppmärksamhet så att han på dennes rekommendation vid sexton års ålder fick anställning som flöjtist vid Josephstadt-teaterns kapell. Äfven i musikens teori erhöi han god ledning och lärde sig därjämte pianospel, så att han kunde våga sig på att framträda med små egna kompositioner. Suppé, som fick se flera af dessa, yttrade sig ganska lofordande om dem och sade till

honom: »Unge man, ni har talang, ni måste bli kapellmästare.» Uppmuntrad häraf sporrades han till nya skapelser. Till och med operor sågo dagen, om än icke nog värdiga för rampljuset.

Emellertid blef Millöcker af Suppé rekommenderad till teatern i Graz, där han 1864 blef andre kapellmästare. Efter tvåårig verksamhet där återvände han till Wien. Här blef han kapellmästare vid Harmonie-teatern, som dock snart därefter upphörde, hvarefter han begaf sig till tyska teatern i Buda-Pest, där han skref musiken till »Die Fraueninseln». Då denna teater för alltid stängdes 1869, lyckades Millöcker få anställning som kapellmästare vid Teater an der Wien, hvilken befattning han innehade till 1883. Den myckna »Possen»-musik

han skref här fann stort behag för Wienerpubliken.

Småningom hade Millöcker förvärfvat sig stor bekantskap med scenen och de musikaliska fordringarna för densamma. Från 1865 börjar hans egentliga verksamhet som operettkomponist. Utom ofvannämnda operett »Die Fraueninsel», skref han »Der todte Gast», »Die beiden Binder», »Diana», »Der Regimentstambour», »Ein Abentheuer in Wien», »Drei Paar Schuhe», »Die Musik des Teufels», »Das verwunschene Schloss» (på österrikisk mundart, med den sedan så populära sången »O, du himmelblauer See»), »Apajune, der Wassermann», »Die Jungfrau von Belleville». Med sitt förnämsta verk »Der Bettelstudent» (»Tiggarestudenten») framträdde han 1882 och denna ope-

Carl Millöcker.

rett gjorde en så utomordentlig lycka, att den snart spred sig till alla lands operetscener. I Stockholm gafs den första gången redan året därpå å Mindre teatern och står för närvarande å Ranftska sällskapets repertoar, att icke tala om resande teatersällskaps uppförande af densamma. Efter »Tiggargarstudenten» har Millöckers senare operetter varit begärliga, ehuru de icke vunnit samma stora framgång som denna. Dessa äro »Gasparone» och »Der Feldprediger» (1884) »Die Sieben Schwaben» (1887), »Der Viceamiral», »Der arme Jonathan», »Das Sonntagskind» och slutligen »Das Nordlicht», hvilken operett han hade för afsigt att omarbete, då han träffades af döden efter att under de senare åren ha lidit af sjuklighet. Jämte »Tiggargarstudenten» ha af dessa Millöckers verk här i Stockholm uppförts »Bellevilles mö» (Nya T. 1883, Vasa-T. 1888), »Gasparone» (Djurg.-T. 1885, Södra T. 1896), »Viceamiralen» (Vasa-T. 1888), »Stackars Jonathan» (Vasa-T. 1890), »Söndagsbarnet» (Djurg.-T. 1892, Vasa-T. 1895), »Norrskenet» (Arena-T. 1897). Dessutom har å Södra Teatern 1887 gifvits hans lilla enaktsoperett »Tjufven». Med denna lilla pjes är förenad en rätt lustig historia. Partituret till densamma hade utkommit på 1870-talet i tryck. Af en händelse upptäckte en obetydlig teaterdirektör år 1885 den glömda operetten, på hvars idéer hela »Tiggargarstudenten» är byggd. Han anmälde saken för förläggaren till sistnämnda operett, och Millöcker fick punga ut med 400 gulden som plikt, därför att han stulit från — sig själf.

Millöcker har äfven skrivit en komisk opera »Die Gräfin Dubarry» samt, hvilket är mindre känt, en mängd pianostycken och sånger.

Millöcker var en aktningvärd personlighet, mycket arbetsam, anspråkslös och hjälpsam; såsom kapellmästare åtnjöt han publikens stora sympatier.

Sveriges musikhistoria

under åren 1630—1730

af

Tobias Norlind

(forts.)

Musikodlingen i Sverige stod sålunda, som vi se, ganska högt den tiden. Befordrande för musikutvecklingen voro äfven de stora samlingar af musikverk som nu bildades: först och främst verk från 16:de århundradet, hvilka medtogos från tyska bibliotek och vidare verk från 17:de århundradet, hvilka samlades af svenska musiker. Största förtjänsten af dessa samlingars bildande tillkommer *Gustaf Düben* och *Marcus Meibom*.

Det kungliga hofvet i Sverige utmärkte sig, som sagdt, för rikedom och praktlystnad i synnerhet framträdande på de stora hoffesterna vid hvilka antingen förekommo baletter efter franskt mönster eller parader och processioner, vanligen avslutade med tornering. Under dessa festligheter trädde visserligen det musikaliska elementet vanligen tillbaka, men genom ännu befintliga textböcker finna vi förklaring öfver åtskilligt rörande den tidens musikförhållanden, hvilket, med den fattigdom på material som annars råder, är ganska viktigt. De musikaliska bilagorna till nämnda baletter äro ofta skilda från texten och befinna sig nu delvis bevarade i Gustaf Dübens kompositionssamlingar i Uppsala. Andra finnas i riksarkivet i Stockholm.

Baletterna gäfvos först på kungliga slottet. Å tittelbladet till baletten »Le Parnasse triomphant» 1651 heter det: »Ce Ballet fut dansé devant sa Majesté dans son Palais de Stocolm en la grande salle des Machines». Men efter 1667 hade man därtill ett särskildt hus, Bollhuset, så kalladt emedan man i det brukade slå boll.

Skådespelartrupperna, hvilka utförde dessa verk, kommo vanligen från Tyskland (1648, 1690—97) och Holland (1655, 1666—74), en gång, år 1654, äfven från Italien. Under det dittills sålunda hufvudsakligen holländskt-tyskt inflytande verkat på utvecklingen af den svenska musiken, begynte sedermera äfven franskt blifva af betydelse. Man beslöt att strax efter Karl XI:s död införskrifva ett franskt teatersällskap till Stockholm. Om hösten 1699 kom truppen till Sverige, bestående af 7 skådespelare, 6 skådespelerskor, 3 sångare, 1 sångerska, 4 dansare, 1 danserska, 5 musikanter och en dekoratör. Direktören hette Rosidor. Denna trupp var till en början mycket populär, men småningom aftog intresset, synnerligast därför att de nödiga medlen fattades i följd af det stora kriget. Medlemmarne af truppen lemnade den ena efter den andra Sverige och hade 1706 samt och synnerligen återvänt till Frankrike. Under dessa 7 år hade emellertid truppen lyckats åstadkomma en förändring i de musikaliska åsikterna.

Försök att använda egna svenska krafter gjordes upprepade gånger. Af mera betydelse är det af studenter i Uppsala 1688 bildade skådespelarsällskapet. Sedan studenterna först därstädes uppfört mindre verk fingo de fyra år därefter tillstånd att äfven spela i Stockholm. De verk som de utförde voro alla egna bearbetningar af franska mönster. De båda första styckena voro af *Johan Cellcius*. Det andra, »Orpheus och Eurydice», är i musikaliskt hänseende betydande däri, att det står i synnerhet den äldre

operan och pastoralen nära. Är det än ingen opera, så spelar dock musiken en framstående rol. På detta pastoraldrama följde snart andra: »Phaeton», »Psyches sorg- och fröjdespel» (1689) af *Bergman*, »Apollo» af *Björk* o. a., i hvilka musiken allt mer träder i förgrunden. — Intresset för en nationell konst aftog emellertid åter; det omnämnda franska sällskapet anlände med sin rent franska repertoar och undanträngde alla nationella konststräfvanden.

I början af 18:de århundradet förekommer en balett, anmärkningsvärd därför att allt i densamma sjunges. Den är komponerad af *Anders Düben* och uppförd »sur le Theatre du Palais royal» d. 6 febr. 1701. Sveriges yttre förhållanden vid denna tid voro emellertid högst ogynnsamma för festligheter, ty Kari XII förde långt ifrån Sverige ett krig, som pålade folket stora bördor. Trots segerbulletinerna längtade man efter fred och vid hofvet tilldrog sig att man uppförde en balett »par ordre de sa majesté la reine» till hjältekonungens ära. Baletten börjar med en »sorg-symfoni», så uppträder »Carnaval» i sorgdräkt, klagande i en aria att han blifvit öfvergifven. I baletten förekomma vidare Esculape, La gloire, Mars och Bellonne, soldater, fångar m. m. Bellonne bönfaller till sist himlen om snart upphörande af kriget, och en kör avslutar det hela.

Karl XII:s krig gjorde snart en ände på alla hoffesterna. Det kungliga kapellet användes till mindre musiktillställningar. År 1711 uppförde *Magnus Stenbock* en »Militärisk opera i Lais».

Vända vi oss nu från hoffesterna med deras i flere hänseenden mindre konstnärliga musik till de rent musikaliska produktionerna, så finna vi ett betydande framsteg till verkligt konstnärsskap. De musiker, hvilka här under hela 17:de århundradet spelade hufvudrolen, tillhöra alla *famijen Düben*. Denna har skapat den svenska musiken under nämnda tid och hållit densamma uppe.

Om denna familj har i musikhistoriska verk många oriktiga uppgifter förekommit. Icke blott namnen ha förväxlats utan än mer kompositionerna orätt tillskrifvits den ene eller andre Düben. Den äldste oss bekante medlem af denna familj är en *Michaël Düben*, hvilken 1596 omtalas såsom »Ludi Moderator», senare såsom medlem af rådet i Lützen. Hans son *Andreas Düben*, som föddes Kristihimmelsfärdsdagen 1558 i Lützen, var organist vid Thomaskyrkan i Leipzig och dog där d. 19 maj 1625. Hans son *Anders Düben* kom 1624 till Sverige, där han blef organist vid tyska kyrkan i Stockholm. Senare blef han hoforganist och kgl. kapellmästare, när är icke bekant, men

sannolikt under Gustaf Adolfs regering. Han dog år 1662. Denne Düben, den förste som lefvat i Sverige, har spelat en framstående rol i Sveriges musikhistoria. Beklagligen äro få af hans verk bekanta. Många, som tillskrifvits honom, hafva visat sig vara kompositioner antingen af hans son *Gustaf* eller af hans sonson *Anders*. Det verk af honom, hvilket mest omtalats, är en åttastämmig »Pugna triumphalis» med anledning af Gustaf Adolfs död.

Anders Dübens mera berömde son är *Gustaf Düben*. Hans födelseår är obekant men ligger troligen mellan 1620 och 1630. År 1647 är han hofmusiker i Stockholm. Efter sin faders död erhöill han platsen som hofkapellmästare och blef därmed äfven organist vid tyska kyrkan. Han dog 1690. Hans betydelse i musikhistorien är tvåfaldig: såsom komponist har han blifvit den egentlige skaparen af den svenska musiken, vidare har han genom att uppteckna kompositioner af de största mästare på sin tid förvärfvat sig utmärkta förtjänster beträffande hela musikhistorien. Gustaf Düben har gjort flere studieresor till Tyskland och stått i liflig förbindelse med de berömdaste musiker. Han kom redan tidigt i en god skola, i det han under sin ungdom kunde studera de stora nederländska organisterna.

År 1664 har en af hans största kyrkokompositioner uppstått: ett »Surrexit pastor bonus» för 4 sångstämmor med 2 violer. Det förekommer i en bok »Motetti et Concerti Libro 5 G. D. 1665» (Bibl. Uppsala, Voc. Mus. Tabulatur 81 Fol.)

För att förstå detta verk är det nödvändigt att kasta en blick på Dübens utveckling under den föregående tiden. Han hade begifvit sig till Hamburg för att där närmare lära känna musiken. I Hamburg härskade ju vid den tiden ett rörligt musiklif. Under det att det öfriga Tyskland var svårt hemsökt af kriget, hade Hamburg oberörd af de politiska striderna, uppstigit till en välmående handels- och konststad. I synnerhet voro dess organister berömda. Vid den tiden var det särskildt mästarna *Matthias Weckman*, organist i St. Jakobskyrkan, och kapellmästaren *C. Bernhard*, hvilka mycket befördrade musikodlingen i Hamburg. De mest betydande musikverk från hela Europa uppfördes här, de största musiker kommo till Hamburg för att låta höra sig. Till denna stad kom nu Gustaf Düben. Hans där gjorda studier äro nedlagda i de stora samlingsböckerna med verk som kommo till uppförande under hans vistelse i Hamburg. I de 5 böckerna med dessa samlingar af »Motetti et Concerti» 1665 finna vi det förut nämnda verket »Surrexit pastor bonus, Gustavo Dubenio 1664». För

öfrigt finna vi 50 andra verk af 26 komponister utom Düben själf.

Sedan Düben sannolikt äfven besökt Lübeck, där han lärde känna D. Buxtehude, återkom han till Sverige. Här stannade han till sin död 1690 men har ej upphört att stå i förbindelse med utlandet utan ständigt haft kommunikation med Hamburg och Lübeck. Samlingarne af Buxtehudes samt andra tyska och italienska mästares kompositioner vittna därom. (Forts.)

Internationella Musik-sällskapet.

(Internationale Musik-Gesellschaft.)

Detta sällskap, hvarom förut här lämnats upplysningar i en artikel af dr. Tob. Norlind, i N:o 19 förra årgången, har på initiativ af professorn i musikvetenskap vid universitetet i Berlin, dr. Oskar Fleischer bildats under loppet af förra året och räknade nu i april redan efter fem månaders verksamhet bortåt 600 medlemmar i alla jordens bildade länder från asiatiska Ryssland och Egypten till Amerika. Bland europeiska staterna äro äfven de skandinaviska representerade. Nästan alla framstående musikskriftställare tillhöra sällskapet äfvensom en mängd betydande komponister och ansedda musiker. Ett betydligt antal offentliga institut äro medlemmar af Internationella Musiksällskapet, sålunda åtskilliga kgl. bibliotek (äfven i Stockholm), akademier och konservatorier.

Sällskapets mål är: fördjupande af intelligensen på det musikaliska området medels ord och skrift, åstadkommande och underlättande af personligt samband och umgänge mellan musiker och musikvänner i alla land, tillgodogörande af tonkonstens mångfaldiga förhållanden till kretsarna för allmänbildningen och den vetenskapliga intelligensen, utvidgning af världsmarknaden åt alla håll och sträfvande att draga nytta af det internationella umgänget i de tonkonstnärliga intressenas tjänst.

Till uppnående af dessa mål stå tvänne vägar öppna för sällskapet: personlig och litterär förbindelse.

Den *personliga* tendensen kommer till uttryck i en särskild *organisation*. Hvarje land bildar en sektion för sig, med en sektionsföreståndare i spetsen, hvars namn och ställning är borgen för en lämplig representation af de internationella intressena. Sektionsföreståndarne bilda det Internationella Musiksällskapets presidium, hvars beslut verkställas af centralförvaltningen. Sektionerna representeras af i musik och musikvetenskap framstående män i alla land, särskildt af föreståndare

för kgl. musikinstitut. Hvad de nordiska länderna beträffar äro sådana representanter sekreteraren i Musikal. akademien i Stockholm dr. Vilh. Svedbom, föreståndaren för Helsingfors musikinstitut, dr. Wigelius, dr. Angul Hammerich i Köpenhamn.

De särskilda sektionerna bilda i alla större städer *ort-grupper*, hvilka framför allt förmedla det personliga umgänget mellan medlemmarna och lämna föreningsorganet uppgifter om t. ex. föredrag och offentliga musikföreläsningar. Sådana ortgrupper äro redan till finnandes i en mängd städer.

För sällskapets *litterära* verksamhet tjäna två publikationsorgan: en månadsskrift och de kvartalsvis utkommande samlingsbanden; båda på flere språk; dessa afhandlingar och meddelanden tryckas på det språk (tyska, franska, engelska och italienska), å hvilka de äro författade. Den internationella utbredningen borgar för den fördelen, att de i publikationerna uttryckta tankarne göra den möjligast allmänna och djupgående verkan.

»Tidskriften» innehåller mindre, i sig afslutade uppsatser af aktuellt innehåll såsom ledande artiklar, hvilka framför allt tjäna den utöfvande musikern och praktiskt göra den musikvetenskapliga forskningens resultat fruktbärande för det närvarande musiklifvet. Den bringar vidare en kritisk anmälning af hela den nyaste musikkulturen, en kritisk öfverblick af tidskrifter och tidningar, meddelanden från de särskilda ortsgrupperna och sektionerna o. s. v. Särskild vikt lägges på omfattande redogörelse för alla länders musiklif, icke i form af lätt skrifna och lika lätt förgätna notiser om flyktiga händelser för dagen, utan i form af sammanfattade och kritiska öfversikter af sådana tilldragelser i musiklifvet, hvilka äro värda att beaktas af hela den musikaliska världen och öfverlämnas åt eftervärlden.

Kvartalsbanden (»Sammelbände») innehålla endast större, mera omfattande arbeten af strängt musikvetenskapligt innehåll. Särskild vikt lägges därför här på tonkonstens sammanhang med andra konster och olika vetenskapsgrenar, såsom med den allmänna kulturhistorien och konstvetenskapen, ästhetik, psykologi, akustik, etnologi, filologi (metrik, rytmik, paleografi) och litteraturhistoria, teologi (särskilda religioners liturgiska musik), pedagogik (musikundervisning i skolor, vid konservatorier och högskolor), medicin (röstbildning, händernas mekanik, medicinska verkningar af musik) o. s. v.

Anmälningar till medlemskap emottagas af nuvarande centralförvaltningen (prof. dr. Oskar Fleischer, Berlin W., Lutherstr. 12), likasom af alla sektions- och ortgruppsföreståndare. Äfven institut, särskildt bibliotek, äf-

vensom föreningar, musik- och andra skolor kunna blifva medlemmar. Medlemsavgiften är 20 mark om året (räknadt från 1 okt.), för hvilken samtliga Internationella Musiksällskapets publikationer fritt erhållas (ärligen ej under 58 tryckark). Statuter och personallistor stå medlemmarna ofördröjligen till buds. Nationella generalförsamlingar och en internationel kongress ha utsikt att detta år komma till stånd.

(Forts.)

De musikaliska prestationerna vid kungaparets kröning i Norrköping år 1800.

Riksdagen i Norrköping år 1800 började d. 10 mars, men redan d. 6 i nämnda månad höllo Gustaf IV Adolf och hans fagra drottning Fredrika sitt högtidliga intåg i staden, hålsade med ett skaldestycke, hvori det bland annat hette:

»Ej villors blinda nit skall Göta folk förbrylla,
Ej edgång blott — vårt bröst, den bästa kung
skall hylla,
Vårt hjärta blifva skall vår frihets sanna tolk.
Välkommen, store kung! Välsignad af ditt folk!

Det önskar, att Du må som *Gustafs* son och like

Bli älskad, dyrkad, säll uti Ditt ärfda rike,
Och att med Din gemål till högsta ålderns dar
Du lefva må förnöjd och få den sällhet smaka
Att lycklig bli som kung, som far och maka,
Till dess Du ärofullt Din bana slutat har.»

Kröningen försiggick i Norrköpings St Olai kyrka torsdagen d. 3 april. Redan långt förut hade konungen tillkännagivit, att han »i nåder tillåtit sine trogne undersåtare att vid kröningshögtidligheten infinna sig i staden». Nämnda högtidlighet var dock för »de trogne undersåtarne» mindre tilltalande, ty vädret var obehagligt (»först regn, sedan snöglapp»). En åskådare skall också ha sagt, att »hvarken lokal eller något yttre bidrog att gifva ceremonien den glans, en sådan bör ega. Kyrkan var liten och oansenlig, vädret förfärligt». En annan fällde det omdömet om kröningen, att »den var som ett fader vår skrifvet på ett rundstycke».

Vid 10-tiden på f. m. ofvannämnda dag afgick kröningsprocessionen från »slottet», som konungens bostad kallades, till kyrkan, och vid kyrkodörren mottogos deras majestäter af rikets biskopar. Sedan stater och karrer intagit sina platser i kyrkan, sjöngs psalmen 183 i dåvarande psalmboken.

Musiken vid kröningen utfördes »med konungens allernådigste tillåtelse» af Norrköpings och Linköpings musikälskare och musici med biträde af konsertmästaren Kr. Fr. Müller, hofse-

kreteraren Kristofer Kristian Karsten och flera af det kungliga kapellet. Sångkören bestod af 22 studerande från Linköping, hvilka anfördes af sin lärare, musikdirektören Ad. Mecklin. Bland dessa studerande »utmärkte sig scholgossen Hägerstrand för synnerlig fallenhet til Sång». En del af kröningsmusiken hade doktor Struwe i Norrköping komponerat, en annan del den kände musikdirektören J. K. F. Hæffner.¹

Sedan altartjänsten förrättats och ps. n:o 5 sjungits, hölls kröningspredikan af Linköpingsbiskopen J. A. Lindblom med 1 Krönikeboken 12: 18 till text och till ämne: »En kristlig regent, mött af ett troget folks frivilliga undergifvenhet.» Biskopen i Åbo Jakob Gadolin, mer än 80-årig, messade, och »det var högtidligt, då han med darande händer gaf konungen välsignelsen», men man »höll på att gapskratta, när Munck² messade bönen öfver drottningen, ty det var som ett ostämmt orgelverk, där alla möjliga stämmor finnas utom *vox humana*».³

Efter slutad predikan sjöngs tron, och när sedan hans m:t konungen begaf sig till tronen, sjöng hofsekreteraren Karsten följande:

»Välsigna, Svea folk, den dag ditt öga njuter,
Som för till Sveriges tron den fjärde Gustafs
fjät:

Välsigna denna dag, då himlens majestät
Beseglar det förbund, med dig din konung
sluter.

Det skygd han lofvar dig — gå att förtjäna
det!

Din krona blir Hans hjässas prydnad
Och bilden af Hans plikt och rätt:
D-t tillhör dig Hans bördiga göra lätt
Med kärlek, tacksamhet och lydnad.»

Konungen aflade sin ed och smordes till konung. Äfven följande sjöngs af Karsten, »kanske Sveriges skönaste stämman».

»Se, kung, från Saimens vilda stränder
Till Sundets södra, vackra fält,
Ett folk, som, styrdt af dina händer,
Är med sin plog och lugnet sällt.
Njut, hyllad ömt af svenska männer,
En fröjd, som spirans ållan var:
De äro säkert Dina vänner,
Så visst, som Du är deras far.

Den krona himlen Wasar skänkte,
Men Du för enskild dygd är värd,
Ej dolda tårar än bestänkte,
Ej blodet utaf krigets svärd.
Dess renhet är det säkra bandet
På staters lugn i våra dar:
Du är ej kung blott öfver landet,
Du folkets hjärtan äfven har.

¹ Denne konsertmästare Müller, utmärkt violinist, var jämte sin fru, den berömda sängerskan, anställd vid k. teatern, där Müller 1787—1817 tjänstgjorde som förste konsertmästare. — Fil. doktor Jak. Bernh. Struwe var organist i Tyska kyrkan i Norrköping till 1816, då han flyttade till sin födelsestad Stockholm.

² Petrus Munck, biskop i Lund.

³ C. S. Warburg: Svensk Månadsskrift 1864. Del. I, pag. 418.

Åt seklets hot och bistra öden
Du kan med upplyst klokhet le:
För Gustaf går hans folk i döden,
Går för sin sällhets räddare.
Rätt gör, att vördnads offer brinna,
Och mildhet, att Du älskad är;
Ty Guds och folkets kärlek vinna
Du sökt med faror och besvär.

O, Gustaf Adolf! Blif dens like,
Hvars namn Du bär, hvars stråt Du går,
Och gör så lyckligt Sveriges rike
Som han i fredens korta år.
Vinn denna lager, som är skuren
Af kärlekens, ej fruktans hand,
Och som af Wasar alltid buren
Är ännu uti Svea land.»

Sedan därefter ett »Lefve konung Gustaf IV Adolf!» blifvit utbringadt, åtföljdt af fanfarer med pukor och trumpeter och musik och sång (där ibland ps. n:o 86) i öfrigt presterats, sjöng studeranden Hägerstrand följande aria, då drottningen begaf sig till tronen:

»Prinsessa! När dig himlen sände
Att glädja Gustaf Adolfs dar,
Dig svenska hjärtat offer tände:
Du där din tron befastad har.
Din ära vid din makes sida
Får dubbel glans af Sveriges hopp;
Välsignelser ännu förbida
Ditt namn i nya seklers lopp.

Drottningen aflade eden och smordes på öfligt sätt, hvarefter ett lefve äfven utbringades för henne och fanfarer, sång (ps. 84) och musik följde.

»Under handkyssningen hos Deras Kongl. Majestäter» sjöng kören följande:

»Af huldhet svears hjärtan brinna
För deras kungapar,
Och svears bön skall himlen hinna,
Och himlen själf ge det försvar.»

Gudstjänsten afslöts med afsjundandet af ps. n:o 6. Samma dag gaf kungaparet supé på »slottet». Den 7 april ägde hyllningen rum, och d. 14 juni afblåstes riksdagen. Den var Gustaf IV Adolfs både första och sista riksdag.

Hg.

Opera-Revvy

från Kungl. hofoperan i Dresden
af G. W.

II.

Då utrymmet förliden gång ej tillät mig ett utförligt omnämnande af Massenets »Werther» gör jag nu min början därmed. Premiären egde rum den 24 febr. inför en talrik och animerad publik. Massenet har liksom de andra franska komponisterna ej tagit någon hänsyn till de geografiska eller lokala förhållandena, utan omarbetandet af Goethes text är helt och hållet franskt uti samma grad, som Gounod af Goethes »Faust» tagit Margarethe till hufvudperson, och liksom Massenets lärare Thomas af Wilh.

Meisters »Lehrjahre» skapat sin »Mignon». Antagligen har äfven Massenet inspirerats genom den stora succès dessa operor haft i snart sagdt hela Europa, att taga till text Goethes »die Leiden des jungen Werther». Förutom Massenet hafva hrr Blau, Milliet och Georges Hartmann satt musik till denna text och betecknat sina op. med »lyrisches Drama». Ingen af dessa har »slagit igenom». Däremot kan man säga Massenet ha frambringat ett verk — som med rätta borde vara en repertoire-opera — hvarest de vokala svårigheterna ej ställa hinder för dess återgifvande. Det värdefullaste ligger obestriddigt i orkestern, som dubbelt ersätter hvad Massenet i sångstämmans melodik lämnar öfrigt att önska. Det orkestrala är allt igenom utfördt med fulländadt mästarskap. Genomföringen af de olika motiven vittnar om en stor skicklighet i instrumentationen, fri från all trivial bismak, och lyckas det honom fullkomligt framtrölla och fasthålla de mest olikartade stämningar. Exempelvis det lilla orkesterstycket uti 1:sta akten, skildrande Lottes och Werthers återkomst under nattens stilla tystnad. Det måste erkännas som ett mästestycke fullt af gripande känsla. Då texten rätt märkbart afviker från Goethes, må det tillåtas en kort redogörelse för den. Uti första akten gör man Lottes bekantskap i sitt hem, omgifven af en barnskara, vänner och bekanta. Af Werther hämtas hon till en bal, från hvars återkomst hon erfar, att hennes fästman anländt, och då Werther erfar hennes förlofning, vaknar hos honom de dystra dödstankarne. — Därpå börjar 2:dra akten med en i bred och humoristisk stil hållen introduktion — Handlingen är förlagd till hösten samma år, då Alberts bröllop med Lotte nyss har firats. — Man ser dem på väg till kyrkan, hvarunder Werther har en monolog, tillhörande en af operans glanspunkter. Därefter samtalar Albert med Werther öfver den sistnämndes kärlek till Lotte, helt trankilt. Werther gifver trots detta samtal fri luft åt sina känslor men afvisas mildt af Lotte. Djupt uppskakad däröfver, rusar Werther bort och Albert, som då framträder ropar på äkta opera-manér: »Er liebt sie», som om det varit en stor nyhet! Andra akten slutar därmed. I 3:dje akten kommer, efter 2 inledande scener, den egentliga kärleksscenen mellan W. och L., och efter det den nått sin höjdpunkt i en eldig omfamning vakna de efter sin korta »Liebestraum» till den nakna verkligheten. Albert rasar i vild svartsjuka, Werther griper pistolen. På ett originelt sätt förvandlas scenen från ett snöbetäckt landskap till Werthers mörka rum. Sedan W. en stund varit medvetlös kommer han till sans, och efter en lång dödsscen flyr hans ande under det han hvilar i Lottes armar.

Som man ser af detta utdrag, är denna text svårligen lämplig för utvecklandet af komponistens dramatiska talent. Massenet håller allt deklamatoriskt, och i sångstämmorna ligger föga melodier, undantagandes i Sophies förtjusande visa »Ganz in der Früh», som fröken Nast sjöng »allerliebste». Rolfördelningen var följande: Lotte — Frau Wittich, Werther hr Anthes, Albert hr »Scheidemantel», Sophie (Lottes syster) Fr. Nast. Mindre partier utfördes förtjänstfullt af hrr Nebuschka och Rübsahm. Angående hr Anthes utförande af det svåra, högt liggande partiet, var det mästertligt och hans spel var gripande. Också skördade han ihållande bifall. — Då operan gick under hr Mödlings omsorgsfulla regie och dirigerades af generalmusikdir. von Schuch — förstår man att dess utförande var fulländadt. Efter omnämmandet af denna opera med dess tragiska innehåll, vill jag i korthet nämna om de 10 representationerna af »Läderlappen», som här, likasom i Berlins Kongl. operahaus, gifvits för välgörande ändamål. Texten med sin spirituella, uppsluppna handling och den sprittande musiken af Strauss, bidrager ju alltid att försätta publiken i en animerad stämning och är upplifvande i vår glädjefattiga tid — Oaktadt jag för ett år sedan hörde »Läderlappen» å kgl. operan i Berlin med de förnämsta artisterna af solopersonalen, blef dock totalintrycket af uppförandet här en öfverraskning. Alla biljetter ha redan i förköp vanligen varit utsålda — Vid de första representationerna medverkade alla solisterna, hela kören och baletten — Hr Hofrath von Schuch dirigerade de första gångerna, sedermera hofkapellmästaren Hagen. Regie: Hr Mödler. I hufvudrollerna var följande besättning Hr von Eisenstein — Hr Anthes, »Rosalinde» — Frau Wittich, sedermera fru Krammer, hvilken som infödd ungerska bättre egnade sig därtill, — Adèle — Frau Wedekind omväxlande med Fil. Nast, Alfred — Hr Giessen, Blind — hr Nebuschka, Frank — hr Scheidemantel, Ida: frk. Oberländer, Orlofsky — frk. von Chavanne, Frosch — hr Erl, Falke — hr Rübsahm. Småpartier innehades af frk. Malten, frk. Frölich, frk. Grimaldi (balett) m. fl. samt hrr Brag, Forschhammer, Jäger, Wachter, Rains, Deoarli m. fl.

Om dekorationer, toaletter, orkester, det vokala såväl som spel kan endast sägas: det hela vara öfverträffligt.

2:dra akten, i villan hos Prins Orlofski, var en ståtlig syn — scenen strålade af ljus, blommor och kristaller. De briljanta toaletterna af en hundra personers kör och balett, förutom solisterna, verkade imponant — kom därtill ett spel, som om det varit af ett routinerad operettsällskap. Hr Anthes som Eisenstein var alldeles

charmant, och man märkte ej alls, att han någonsin sjungit en »Siegfried» eller något dityd. Som Adèle var naturligtvis frk. Wedekind, hvad själfva sångkonsten beträffar, öfverlägsen frk. Nast — särskildt i »Mein hr Marquis», då de stormande applåderna ej ville upphöra, men i det hela var frk. Nast mera den täcka Adèle, hvilken Strauss tänkt sig. — Som Rosalinde hade fru Krammer sitt bästa parti i mitt tycke samt de charmantaste toaletter; i allt »chic» och därtill en ungersk dialekt, som väckte stor munterhet. — Som Frosch var hr Erl öfverdådlig — och hade oändligt många »witzar» som publiken på det högsta senterade. I advokaten Blinds mindre tacksamma parti utmärkte sig hr Nebuscha, och då han ett par gånger genom sjukdom var förhindrad, öfvertog regisseur Mödler partiet, återgifvande det karaktäristiskt och lyckadt. — 2:dra aktens final erbjöd en frappant blick, och det bekanta numret »Du och Du» måste hvarje gång bisseras.

Innan jag slutar vill jag »en passant» nämna för dem som hysa intresse för hr Anthes, att han äfven sedan sin återkomst från Stockholm lidit af den indisposition han blef utsatt för under gästspelet därstädes. — Efter sin återkomst hit har han endast sjungit i »Pagliacci», »Joseph in Egypten» och i dag d. 10:de i »Walküre» — Den 23:dje april, konung Alberts af Sachsen födelsedag, erhöill han den höga orden »das Ritterkreuz, 1:ste Classe von Albrechtsorden», och i går omnämnde alla Dresdenertidningar, att han erhöillt Wasaordens 2:dra kl. af konungen af Sverige-Norge — En kallelse till Londons Royal opera måste Anthes nu afböja på grund af felande permission. För öfrigt är hr Anthes nu fullt återställd från sin sjukdom.

Till de 2:ne gästspelen af Nellie Melba som Lucia och i La Traviata liksom Smetanas »Verkaufte Braut» och Fiebachs »Officier der Königin» (premiere 3 maj) hoppas jag inom kort få återkomma.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. April 30 Hallén: Waldermarsskatten. — Maj 2, 9, 13 Wagner: Mästersångarne (13/5 Hans Sachs: hr Lundqvist) — 3, 12 Thomas: Mignon (Mignon: frk. Nilsson, deb.; 12/5 Lothario: hr Åke Wallgren, 1:a deb.). — 4, 7 Wagner: Lohengrin (Elsa: fru Östberg; Ortrud: fru Jungstedt, frk. Hulting; Kung Henrik, Lohengrin, Telramund, härropare: hrr Sellergren, Ödman, Forsell, Grafström). — 5 Mozart: Figaros bröllop. — 6, 10 Gounod: Faust (Martha: frk. Edström, fru Strandberg; Siebel: frk. Karlsohn, fru Thulin-Hellström; Faust: hr Nyblom, debut.). — 11 Bizet: Carmen. — 14 Verdi: Aida (Amenis: fru Afzelius, Radames: hr Nyblom, debut.). — 16 Adami: Konung för en dag.

Dramatiska teatern. Maj 14—16. *Dansen på Koldinghus*, skådespel på vers i 2 akter af Holger Drachmann, musik af Charles Kjerulf.

Svenska teatern. Maj 1—9 Suppé: *Boccaccio*. — 6, 13 *Den ondes besegrare* (matiné). — 10—14 Offenbach: *Orpheus i underjorden*, buffa-operett i 4 akter af Hector Crémieux, fri bearbetning af E. Wallmark (Eurydice: fru A. Norrie, gäst; Orpheus, Jupiter, Pluto, John Styx: hrr Henning, Ringvall, Svensson. Bergström). — 15, 16 *Sköna Helena*.

Vasa-teatern. Maj 6. *Vermålingarne* (matiné).

Musikaliska akademien. Maj 8 Musikföreningens 3:e abonnementskonsert. Biträdande: lady Neruda-Hallé, frök. Hulting, fru Dav. Afzelius, hrr Salom. Smith, W. Klein, Kgl. hofkapellet. Dirigent: prof. Fr. Neruda. 1 Beethoven: violinkonsert; 2 A. Dvorak: »Stabat mater» för soli, kör och orkester.

Vetenskapsakademien. Maj 12: Soaré af Bellmanskören.

Vid repriserna af Lohengrin innehade fru Jungstedt och hr Forsell för första gången Ortruds och Telramunds partier, i hvilka dessa framstående artister skördade väntade triumfer. Något mindre våldsambhet i framställningen af riddaren Telramund hade dock ej skadat. Herr Lundqvist har, då hr Lejdström fått sjukdomsförhinder, återinträdd såsom Hans Sachs i »Mästersångarna», en rol hvari han, som bekant, är mycket sympatisk. En första debut har å operascenen egt rum af hr Åke Wallgren, hvilken förut beträdd scenen i Göteborg. Hr. W. har en god teaterfigur och dugtig röst, hvarigenom hans framställning af Lothario i »Mignon» blef ganska lyckad. Fortfarande har debuterats af hr Mandahl, fru Afzelius, frök. Nilson och hr Nyblom, som hade sin tredje debutrol såsom Faust. Hans framställning af den gamle Faust i 1:a akten var bäst lyckad. Rösterna visade sig för öfrigt bäst i höjden, hvaremot mellantonerna, särdeles i ensemblen, föreföllo svaga. Aktion och deklamation voro tillfredsställande. — Boccaccio på Svenska teatern har givits med i allo god rollbesättning. Fru Norrie är en hurtig Boccaccio och fru Brandt en behaglig Fiametta, hr Ringvall en ganska lustig Lambertuccio, som dock genom publikens applåder låter fresta sig till något för många kupletter i sista akten. Den rätt stora orkestern gör god effekt under hr Meissers ledning.

Musikföreningens sista konsert gafs för fullsatt salong. En högtid var att få höra Beethovens violinkonsert, spelad af Lady Wilma Neruda-Hallé med ett mästenskap, som knappt kan öfverträffas och som äfven väl motsvarades af orkestern. Konsertens andra nummer, Dvoraks »Stabat mater», återgafs äfven på bästa sätt både hvad kör och solister beträffar, bland hvilka i främsta rummen stodo fru Afzelius och hr Smith, Fröken Hultings röst

lät vid forceering litet skarp. Verket är i sig själf ganska anslående. Af dess nummer uteslötos ett tenorsolo med kör och duo. Flera vackra melodiska satser i kör- som solostämmor med värdigt musikaliskt uttryck för texten kunde påpekas. Slutkören »Amen» är, såsom vanligt i sådana verk, anlagd på något bullrande effekt och uttänjd. Det hela gick med utmärkt framställning under hr Nerudas säkra ledning.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. Teatern. Då hr Leidström vid en repetition af »Trollflöjten», när han skulle springa in på scenen som Papageno, råkade snafva på något föremål och skada sig i benet, så att han någon tid anses vara otjänstbar, har denna operas uppföraende måst uppskjutas. Under inöfning äro för närvarande »Fra Diavolo» och »Frischyten».

Musikaliska akademiens högtidsdag firades på middagen d. 15 d:s. Då akademiens preses, H. K. H. kronprinsen, var hindrad att funktionera såsom sådan, presiderade i hans ställe revisionssekreteraren Karl Silverstolpe, Sedan sekreteraren, filos. dr Svedbom uppläst årsberättelsen med redogörelse för hvad under året tilldragit sig beträffande akademien och dess konservatorium äfvensom för öfrigt inom vår musikvärld, illustrerades högtiden med ett par större musikverk under ledning af första hofkapellmästaren C. Nordqvist, nämligen Haydns vackra och lifliga »militär-symfoni» samt Gades vårfriska, melodifagra körverk »Vårbudskap» utfördt af konservatoriekören. I båda dessa nummer medverkade k. hofkapellet. Tiden tillåter ej nu, då detta nummer är färdigt att läggas i pressen, ett utförligare omnämnande af högtidstalets innehåll, hvartill vi därför i ett följande nummer återkomma.

Svenska musikerföreningen, grundad 1882 hade den 29 april sitt ordinarie sammanträde, därvid revisionsberättelsen för sistlidet år upplästes, och beviljades styrelsen full ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning. I pensioner hade under året utbetalts 687 kr. 49 öre och i sjuk- och begravningshjälp 760 kr. 22 nya medlemmar hade under året ingått, och utgjorde medlemsantalet vid årets slut 169.

På styrelsens af ordföranden framställda förslag beslöts enhälligt att till föreningens förste hedersledamot inbjuda och kalla prof. Fridolf Book.

Af i tur afgående styrelseledamöter återvaldes hrr W. Carlström och G. A. Ljunggren, och till ordförande valdes konsertmästare Tor Aulin i stället för förutvarande ordf. dir. C. Palmblad, som undanbedt sig återval.

Nordiska konserter i Paris. De nordiska konserter som, utom den ofvan nämnda svenska orkesterkonserten, komma att gifvas under utställningen i Paris äro afsedda att äga rum å följande dagar: Uppsalastudenternas konserter den 27 och 29 juni, de norska konserterna den 4, 6 och 7 augusti samt de finska den 30 juli och 3 augusti.

Finska studentkören »Suomen Laulu» (Suomis sång) gifver 2 konserter i Musikaliska akademiens stora sal onsd. d. 30 och torsd. d. 31 maj kl. 8 e. m. Biljetter säljas i Abr. Lundquists hofmusikhandel.

Svenska orkesterkonserten i Paris. Sedan inom kommittén för den vid världsutställningen i Paris tillämnade orkesterkonserten öfverläggningar egt rum angående programmet samt vid ett särskildt sammanträde tillfälle varit beredt för ett antal ledande musiker inom hufvudstaden att yttra sig i ärendet, ha kommitterade enats där om att å konserten följande tonsättare böra representeras, nämligen: Alfvén, Berwald, Hallén, Norman, Rubenson, Stenhammar och Söderman. Såsom vokal solist torde operasångaren John Forsell komma att medverka.

Att en så framstående och original tonsättare som Emil Sjögren icke representeras har kommitterade förklarat därmed, att hr Sjögren ej skrivit något för eller med orkester och att endast musik af detta slag i den stora konsertlokalen i Paris, hvilken ej lämpar sig för kammarmusik, kan komma att utföras. Af namnen på ofvan nämnde tonsättare synes framgå att dessa äro ämnade att representera svensk musik af såväl äldre som yngre datum.

Den svenska orkesterkonserten kommer att äga rum d. 2 juni i Trocadero under anförande af förste hofkapellmästaren Conr. Nordqvist som i dessa dagar afrest till Paris.

Orkestern, hvars stam utgöres af »Conservatoire-orkestern», ansedd som en af Europas förnämsta, kommer att bestå af 130 musici, däraf 24 första och 24 andra violinister, 16 violer, 16 violonceller och 14 kontrabasar. Orkestern står, enligt det för uppförandena under expositionen fastställda reglementet, till förfogande under tre repetitioner och konserten, som ej får räcka öfver 2 ½ timmar. Salen har 4,000 platser. I öfverensstämmelse med de i nämnda reglemente fastställda föreskrifterna ske alla uppgörelser och anordningar i och för kon-

serten genom svenska utställningskommisariatet.

Vid konserten kommer en prydligt utstyrd programbok att gratis utdelas åt åhörarna. Densamma innehåller en kortare historik och biografiska noter, sammanställda af dr Valentin, jämte porträtt af dirigenten, solisten och de tonsättare, som representeras vid konserten, samt sångtexterna i fransk översättning. Det lilla häftet kommer dessutom att tillställas förläggare, musici m. fl. för att befordra afsikten att sprida kännedom om svensk tonkonst.

Svensk annonstaxa, 9:de upplagan, har utsändts af Svenska Telegrambyråns Annonssafdelning härstädes. Den innehåller tidningens annonspris, med reservation för ändringar från tidningarnes sida, Annonser, Post- och telegrafunder rättelser samt en post- och järnvägs-karta öfver Sverige.

Musikuppvisningar med elever i fröken Sigrid Carlheim-Gyllenskölds musikinstitut egde rum i Vetenskapsakademiens hörsal d. 14 och 15 d:s med omkring 30 elever, hvilka dels spelade solo, dels 4-händigt och för två pianon. Bland eleverna förekommo bl. a. för året nybörjande, som visade märkliga framsteg, och dessutom sådana som ådagalade långt hunnen utveckling, så t. ex. frök. Ulmgren, hvilken utan till spelade, verkligen talangfullt, Beethovens C moll-konsert med en andra flygel i st. f. orkester. Musikuppvisningen kan sålunda sägas ha ländt den skickliga föreståndarinnan och hennes musikinstitut till verklig heder.

Göteborg. Par Bricolls sångkör gaf d. 6 maj en populär matiné i exercishuset för välgörande ändamål. Programmet upptog, jemte körsånger, solosånger af bassångaren Bygren och och Beriots 7:de violinkonsert, spelad af hrr Bredberg och Hedelin. D. 13 maj gaf hr Aug. Lindberg en matiné å Stora teatern med biträde af fruar Lindberg och Håkanson, frök. Sandell, hrr E. Hillberg och Svennberg samt herrar och damer ur societeten. Programmet innehöll pjäser och deklamationsnummer, bland de senare Björnsons »Bergliot» (fru Lindberg) med Griegs musik, utförd af en orkester om 25 man, under hr C. F. Richters ledning. Till d. 15 maj annonserades en »Romansafon» af Emil Sjögren i K. F. U. M:s hörsal, hvarvid endast hr Sjögrens kompositioner utfördes med biträde af frök. Helfrid af Wetterstedt och hr John Forsell.

För anskaffande härstädes af en ny konsertlokal har tillsatts en kommitté, bestående af grosshandlarne G. Murray och H. Sternhagen, v. härads-höfdingen P. Lamberg, major S. W. Sundelius, arkitekten Y. Rasmussen, bank-dir. H. Mannheimer och dr. J. Ahlfors.

Från våra grannland.

Kristiania. April 22—maj 12. Å Nationalteatern börjades den 7 maj operaföreställningar, då »Carmen» uppfördes med gästspel af fru Oselio-Björnson, tenorsångaren Wilh. Herold från Köpenhamn och frök. Ina Madsen. De båda förstnämnda skördade i hufvudrolerna lifligaste bifall. — Eldorado-teatern har under denna tid på repertoaren haft Aubers opera »Halvedelen hvær» »Vermvändingarne», »Nitouche» och »Mikadon», hvilken den 3 maj gafs som slutföreställning jemte en »Afskedskantat» med epilog — Sekundteatern, som länge stått på kläna fötter, stängdes d. 7 maj och är försatt i konkurs, hvarigenom teaterns personal af 70 personer står utan engagement. — Centralteatern har fortfarande uppfört eventyrskomedien »Tusind og en Nat». Här gafs den 4 maj en konsert af den med Berlins Philharm. orkester för fyra år sedan hitkomne violoncellisten Simon von Beuge, som därvid utförde Fantasie caractéristique af Servais och kompositioner af Godard, Saint-Saëns, Popper och Chopin. Han biträdde af violinisten Berény och fru Charl. Wiehe-Berény som sjöng sånger ur »Geishan» och »Dockan». — I slutet af april gaf Edv. Grieg en konsert till förmån för en minnsvård öfver Rich. Nordraak (1842—66), den tidigt bortgångne, talangfulle norske tonsättaren, som bland annat komponerat nationalsången »Ja vi elsker dette landet». Vid konserten biträdde fruar Oselio-Björnson och Erika Nissen, hrr Bj. Björnson, Thorv. Lammers samt Studentföreningens och Handelsföreningens körer.

Helsingfors. April 29—maj 11. Svenska teatern har haft dramatisk repertoar denna tid ända till 9 maj då komedi-operetten »Toto-Tata» af Billaud & Barré med musik af Ant. Banés började gifvas. — Å Alexandersteatern började ett tyskt operasällskap sina föreställningar d. 2 maj med »Lohengrin», hvarefter uppförts »Martha», Nesslerers »Trumpetaren från Säckingen» och »Tannhäuser» — Filharmoniska Sällskapet har i slutet af april flere gånger gifvit Berlioz' »Faust» med biträde af fru Ida Ekman, kammarsångaren Alfr. Oberländer från Berlin, operasångaren, Ettore Gandolfi samt symfonikören och filharmoniska orkestern — Akademiska sångföreningen har med ett par konserter i slutet af förra månaden firat sin 60-åriga tillvaro. Programmet upptog: »Mordersmålets sång» af Hagfors, finska folkvisor, arrang. af Ekman, Suomis sång, Björneborgsmarsehen, sånger af Collan och Zöllner samt Wennerbergs »O Gud som styrer» och Myrbergs »Efter islossningen» och »Vid stranden» jemte en Bellmanssång. På sista

konserten gafs äfven »Landkjending» af Grieg; denna konsert gafs till förmån för Filharmon. orkesterns Pariserresa. Helsingfors' Musikinstitut gaf d. 25 april sin 14:e musikaften, då Brahms' violoncellsonat op. 38 och Goldmarks pianokvartett op. 30 utgjorde instrumentalnumren. Den 1 maj gafs en extra populär konsert i Societetshuset med biträde af violinisten Hugo Olk och violoncellisten Georg Schneevoigt. — Den 4, 5, 7 maj hade hr Algot Lange å universitetssalen föredrag om sång.

Köpenhamn. April 22—maj 14. Den 29 april gafs å kgl. teatern en ny 4 akts-opera »Vikingeblood» med text af Einar Christiansen, musik af Lange-Müller. Personalen utgöres af 5 personer. A. H. (Angul Hammerich) yttrar om detta verk i Nat. Tid. att det innehåller vacker melodisk musik med för tonsättaren egna öfverraskande intervall; orkesterarbetet är intressant, men något för tjockt målade. Operan är tillägnad J. P. E. Hartmann men eger mer af Verdi och Wagner. Texten säges vara mera »situationer» än handling. Teatern har för öfrigt uppfört »Trubaduren», »Carmen», »Orpheus og Eurydice», »Elverhøj» samt balletterna »Livjægerne» och »Et kostumebal om bord». Den 15 maj gafs en konsert till J. P. E. Hartmanns minne, upptagande uvertyren till »Hakon Jarl», melodramen »Guldhornene» operan »Liden Kirsten» samt baletten »Valkyrien» — Kassinoteatern har fortsatt med »Dokken» och sedan gifvit »Boccaccio». — Leipzigs Philharmon. orkester gaf här en afskedskonsert (Wagneraften) på hemresan d. 25 april. D. 14 maj egde Musikföreningens konsert rum till minne af J. P. E. Hartmann. Biträdande voro operasångerskan Ida Möller, fru Marg. Boye, prof. V. Bielefeldt, kammarsång. N. J. Simonsen, operasångaren Helge Nissen och kgl. kapellet. Programmet utgjordes af: 1 Inledning; 2 Uvertyr till »Hakon Jarl»; 3 »Hinsides Bjergene» för mezzosopran, kör och ork.; 4 sånger med piano, 5 »Dryadens bryllup» för soli, kör ork.

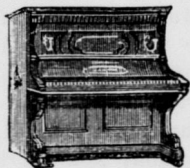
Vår Musikbilaga

till Sv. Musiktidnings helårsprenumeranter kommer att utsändas med nästa nummer. Den innehåller pianostycken af *Knut Bäck*, *Gustaf Hägg* och *Wilh. Stenhammar* samt en sång af *Karl Valentin*.

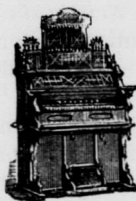
Redaktionen.

Skandinaviska Pianofabriken,

32 Mäster-Samuelsgatan 32,

rekommenderar
sin tillverkning af utmärkta, af framstående musici vits-
ordade **Pianinos** och **Orglar**
till billiga priser. Full garanti. Goda betalningsvilkor.
Begagnade instrument tagas i utbyte. *Begär priskurant.*

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 20:de årgången. — För hvarje musikaliskt hem,

utgifves 1900 efter samma plan som förut, innehållande *populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier och musikbilaga*. Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af 5 kronor pr år, lösnnummer 25 öre. Prenumeration sker här å *Expeditionen, Kungstensgatan 56, 3 tr., i bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor. I landsorten prenumereras bäst å posten.*

Porträtt med biografi: N:o 1 Jac. A. Josephson, N:o 2 Wilma Neruda-Hallé o. E. N. Méhul, N:o 3 Johanne Stockmarr och C. F. Lundquist, N:o 4 Teresa Carreno, N:o 5 P. U. Stenhammar, N:o 6 Thorvald Lammers och J. P. E. Hartmann, N:o 7 Anton Bruckner, N:o 8 Georg Anthes.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen
första

pris, in- och
utrikes.

*

Flyglar och Pianinos
Beqväma
afbetalnings-
vilkor.
Talrika vitsord
från framstående musici
och konstnärer, bl. a. från
Alfred Reisenauer, Professor
Frans Neruda, Alfred Grünfeld,
Moritz Rosenthal, Prof. Franz
Mannstädt, Dir. Aug. Körling,
Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru
Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass samt
Kungl. Musikaliska Akademien och Göteborgs
mera framstående musici och musiklärarinnor.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga,
erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å
expeditionen.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och Orgelhar-
monier af de bästa svenska och ut-
ländska fabriker i största lager till
billigaste priser under fullkomligt an-
svar för instrumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepot för Blüthners
och Rönisehs världsberömda
Flyglar och Pianinos.

George Armin.

Pro- *Utbildning af den mänskliga*
spekt *rösten enligt grundsatserna*
gratis. *för en AUTOMATISK röstbild-*
ning. (Skola för sångare, skåde-
spelare och talare.)

LEIPZIG. Georgenstrasse 36 BII.

STOCKHOLM

50 Vasagatan 50, 1 tr.

18 Västra Hamng. 18.

Förstklassiga **Pianon**
och **Flyglar** efter Stein-
ways nyaste system samt **Or-**
gelharmonium med pat
»pifton» och »pedalbas», be-
stämde med 20 första pris från
in- och utlandet, tillverkas af
ÖSTLIND & ALMQUIST, Arvika
Lager och filialexpeditioner:
GÖTEBORG

Festmarsch

för piano af Gustaf Hägg.

Denna vackra och ståtliga marsch
finnes nu att tillgå i godköpsupplaga å
50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god tek-
nisk och verkligt musikalisk utbildning,
meddelas af undertecknad till moderat
pris. Anmälan kan äfven ske skrift-
ligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och
4—5 e. m.

Kungstensgatan 56, 3 tr.

Tel. Vasa 6 19. Frans J. Huss.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn,
öfversatt och bearbetad efter

Prof. H. von Bocklet.

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, cloth-
band 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk,
gående i lagom hastighet och utan hopp
från det lättare till det svårare. Torde
vara den bästa pianoskola vi hittills haft
i Sverige. En ytterligare förtjänst hos
det verkligen vackra arbetet är att bear-
betaren förmått göra det så alltigenom
svenskt som det verkligen är.»
(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

Svensk Musiktidnings musikbilaga

1899

till helårsprenumeranter utgöres af

MUSIKALBUM

XII

10 sidor, innehållande

för piano 2 händer:

Wilh. Stenhammar: Ur musikdra-
mat »Gildet på Solhaug». 2:a aktens
introduktion (införd med benäget till-
stånd af Det Nordiske Forlag, musik-
förlag. Henr. Hennings, Köpenhamn);

Em. Sjögren: April, skiss;

Gust. Hägg: Pastorale;

Fr. Zierau: Viidros;

för en röst med piano:

Aug. Elfåker: »I skogen dväljes
jag stilla» (A—tvåstr. D).

Pris 1 krona.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å 2
kronor hos P. Herzog, Malmuskilnadsgatan
n:o 54.

Innehåll: Carl Millöcker (med porträtt).
— Sveriges musikhistoria åren 1630—1730,
af Tobias Norlind (forts) — Internationella
Musiksällskapet (Internationale Musik-Gesell-
schaft). — De musikiska prestationerna vid
kungaparets kröning i Norrköping 1800, af
Hg. — Operarevy II från K. hofoperan i
Dresden, af G. W. — Från scenen och konsert-
salen. — Musiknotiser från hufvudstaden och
landsorten, från våra grannland. — Vår mu-
sikbilaga. — Annonser.